

[Aksel Larsen.]

og hvad dette angår, vil det i mange tilfælde være vel anbragt at begynde ikke ved drejebænkene, men i direktionskontorerne. Det vil under alle omstændigheder virke produktionsfremmende at give arbejdere og funktionærer virkelig medindflydelse på og medansvar for virksomhedernes drift, for produktionens tilrettelæggelse, for kalkulationer og dispositioner og for personalepolitikken. Dette er en grund mere til at indføre demokratiet på arbejdspladserne og ikke som hidtil lade det stå uden for fabriksporten, mens det indenfor, som det så usmukt hedder, er arbejdsgiverens eneret at lede og fordele arbejdet. Det er godt, at fagbevægelsen er begyndt at interessere sig alvorligt for at få indført industrielt demokrati, men kan der ikke snart opnås fremskridt herfor gennem forhandlingerne på arbejdsmarkedet, bør regering og folketing som ansvarlig ledelse af samfundet tage opgaven op og løse den ad lovgivningens vej. Det vil være hensigtsmæssigt, om den højtærede statsminister vil tage spørgsmålet op allerede næste gang han mødes til fordomsfri drøftelse med erhvervenes repræsentanter.

De sidste års erfaringer, hvor man hvert år eller hvert halve år har foretaget indgreb og lavet kriseordninger fra regeringens og folketingsflertallets side, anskueliggør også, at til orden i samfundet og dets økonomi hører ikke blot langsigtet samfundsmæssig planlægning af undervisningens og uddannelsens udvidelse eller af vejbygning og trafikforhold, men også af investeringer og produktion. Ethvert privat firma, som blev drevet på den måde, forretningen Danmark hidtil stort set er blevet drevet på, hvor der i det væsentlige har været planlagt — og i øvrigt ikke særlig godt — bare et år frem i tiden, ville hurtigt komme ud i uføre og ende i konkurs. Denne opgave: at bringe orden i økonomien, at styre investeringerne, at forbedre og forøge produktion og eksport, så vort land kan forøge sin velstand og dermed forbedre befolkningens levevilkår, er så givet den største og den, der blandt alle samfundsopgaver bør have førstehedsrangorden.

I forbindelse hermed står opgaven at forvalte vort pund bedst muligt, ikke at spise dele af kapitalen op, men at sætte tæring efter næring ved at begrænse det

overflødige forbrug. Hvis forbrugsstigningen overstiger produktionsstigningen, må det medføre enten udenlandsk kreditgivning eller prisstigninger. Da der jo er grænser for, i hvor lang tid man kan trække på udlandets kredit, og da prisstigninger er den dårligst mulige måde at regulere forbruget på, må man gå andre veje. Det forekommer tvivlsomt, at vi i den grad, som tilfældet er, har råd til at foretage Mallorcarejser, at opretholde spritruiter, at anskaffe personbiler og lignende forbrugsgenstande. Mon ikke forholdet er det, at de, der bruger mest mulig tid på spritruiternes skibe ud fra indbildningen om, at de jo køber varerne billigere end i land og altså tjener penge ved at give penge ud, i virkeligheden rejser sig fattigere, fordi de på sådanne udfugter giver penge ud, de ellers ikke ville have givet ud eller ville have anvendt til noget nyttigere og mere nødvendigt? Hertil kommer så, at ikke alene mister finansministeren indtægter ved denne trafik, men den koster også Danmark sikkert meget betydelige beløb i valuta.

Mon det ikke også er sådan, at mange af dem, der lader sig forlokke til at anskaffe personbiler på afbetaling og dyrt finansierede købekontrakter egentlig ikke har råd til det og må bære afsavn på andre områder samtidig med, at der vel må sættes et spørgsmålstegn ved, om Danmark netop i disse år virkelig har råd til en så stor personbilimport som den, vi har. Jeg må erindre om, at 18 pct. vistnok ligger i underkanten af, hvad der betales i rente, når man køber bil under en eller anden afbetalingsform. Der må altså være nogen, der tjener disse penge, de må gå i nogens lommer. De giver mulighed for et forøget forbrug for dem, der kan leve af at låne penge ud på disse vilkår, hvad enten det er legal kapital eller sort kapital. Jeg skulle tage meget fejl, hvis ikke en væsentlig del af disse penge netop omsættes i valutakrævende forbrug. Også her synes jeg man burde gribe ind, sådan at der ikke kan tjenes så meget på den slags renteåger. Så ville der også blive mulighed for, at andre, der trængte mere til det, kunne forøge deres virkelig nødvendige forbrug. Jeg tror i hvert fald, at det må overvejes at bremse salget af personbiler og lignende forbrugsvarer på afbetaling, naturligvis med en ventil for ganske særlige tilfælde.